

УДК 378.147.02:004.774

**РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА
ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПРИ РЕСУРСНО-
ОРІЄНТОВАНОМУ НАВЧАННІ СТУДЕНТІВ
У ВИЩІЙ ШКОЛІ**

Н. В. Кононец

**THE ROLE OF THE INFORMATIONAL AND EDUCATIONAL
ENVIRONMENT OF HIGHER EDUCATION IN RESOURCE-BASED
LEARNING STUDENT IN HIGHER SCHOOL**

N. V. Kononets

У статті автор розкриває роль інформаційно-освітнього середовища закладу вищої освіти при ресурсно-орієнтованому навчанні студентів у вищій школі. Інформаційно-освітнє середовище закладу вищої освіти як дидактична основа ресурсно-орієнтованого навчання студентів у вищій школі представлено як педагогічна система, що об'єднує в собі інформаційні освітні ресурси, комп'ютерні засоби навчання, засоби управління навчальним процесом, педагогічні прийоми, методи і технології, направлені на формування інтелектуально-розвиненої соціально-значущої творчої особистості, що володіє необхідним рівнем професійних знань, умінь і навичок для ефективного функціонування в інформаційному суспільстві. Компонентами інформаційно-освітнього середовища закладу вищої освіти є суб'єктно-ресурсний, матеріально-технічний, дидактичний, технологічний компоненти та веб-система закладу вищої освіти. Суб'єктно-ресурсний компонент визначає користувачів, розробників та учасників середовища, консолідує ресурси закладу вищої освіти для створення та розвитку середовища: кадрові, матеріально-технічні, навчально-методичні, фінансові та інформаційні ресурси. Матеріально-технічний компонент містить аудиторії, лабораторії, спеціальні кабінети, бібліотека закладу вищої освіти як комплексний медіацентр, що забезпечує доступ до інформації, комп'ютерна техніка, мультимедійні пристрої, комп'ютерні мережі тощо. Дидактичний компонент містить форми, методи та засоби навчання студентів, які, разом з традиційними, реалізуються за допомогою програмно-технічних і телекомунікаційних засобів (дистанційне, змішане, мобільне навчання). Технологічний компонент забезпечує доступ до навчальної інформації завдяки сучасним інтернет-технологіям, можливості розробки електронних освітніх ресурсів, організацію технологій взаємодії (інтерактивної, мобільної, візуальної). Веб-система закладу вищої освіти як компонент його інформаційно-освітнього середовища є об'єднуючим для усіх чотирьох компонентів – сукупність веб-сайтів, об'єднаних офіційним веб-сайтом. Розглянуто важливі складові інформаційно-освітнього середовища ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»: Головний центр дистанційного навчання, віртуальне навчальне середовище Інституту економіки, управління та

інформаційних технологій, електронні навчально-методичні комплекси дисциплін, створені у вигляді дистанційних курсів за допомогою сервісу <https://sites.google.com/>.

Ключові слова: інформаційно-освітнє середовище, ресурсно-орієнтоване навчання, вища освіта, заклад вищої освіти, веб-сайт, компонент.

In the article the author reveals the role of the informational and educational environment of the institution of higher education in the resource-based learning of students in higher education. The informational and educational environment of the institution of higher education as the didactic basis of resource-based learning in higher education is presented as a pedagogical system, which combines informational educational resources, computer teaching aids, means of managing the educational process, pedagogical techniques, methods and technologies. , directed on the formation of intellectually developed socially significant creative person possessing the necessary level of professional knowledge, skills and abilities for effective functioning in the information society flood. The components of the information and education environment of the higher education institution are subjective-resource, material-technical, didactic, technological components and the web-system of the institution of higher education. The sub-resource component defines users, developers and stakeholders in the environment, consolidates the resources of the institution of higher education for the creation and development of the environment: personnel, logistical, educational, methodological, financial and information resources. The material component includes audiences, laboratories, specialist offices, a library of institutions of higher education as a comprehensive media center providing access to information, computer equipment, multimedia devices, computer networks, etc. Didactic component contains forms, methods and means of teaching students, which, together with traditional ones, are implemented through software, technical and telecommunication facilities (distance, mixed, mobile learning). The technological component provides access to learning information through modern Internet technologies, the development of electronic educational resources, the organization of interaction technologies (interactive, mobile, visual). The higher education institution web system as a component of its information and education environment is unifying for all four components - a set of websites, united by the official web site. The important components of the informational and educational environment of the University of Ukoopspilks "Poltava University of Economics and Trade" are considered: the main center of distance learning, the virtual learning environment of the Institute of Economics, management and information technologies, electronic educational and methodological complexes of disciplines created in the form of distance courses with the help of the service <https://sites.google.com/>.

Key words: information and educational environment, resource-based learning, higher education, higher education institution, website, component.

Вступ. Вхідження України до європейського освітнього простору ставить вітчизняні заклади вищої освіти (ЗВО) перед необхідністю реформування системи освіти, її удосконалення та підвищення якості і конкурентоспроможності випускників на європейському ринку праці. На особливу увагу заслуговує проблема модернізації вищої освіти, забезпечення науково обґрунтованих змін у стратегіях і структурі освітньої галузі в цілому, пошук нового змісту, методів, форм навчання і технологій реалізації цих змін при підготовці майбутніх фахівців різних напрямів та

спеціальностей. Система освіти в контексті інформатизації за останні роки зазнає істотних змін у зв'язку з розвитком і практичним використанням нових інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ): практика електронного навчання (E-learning), ресурсно-орієнтованого навчання (Resource Based Learning) широко використовується в системі освіти у зарубіжних та почасти вітчизняних закладах вищої освіти України.

Суттєвий інтерес викликають праці зарубіжних учених, присвячені дослідженню модернізації освіти та перспектив розширення освітніх можливостей ЗВО за умови повномасштабного переходу до ресурсно-орієнтованого навчання: М. Батлер (Butler, 2012), М. Белл (Bell, 1997), М. Ганафін і Ж. Гіл (Hannafin & Hill, 2008), С. Хаджерут (Hadjerrouit, 2010), С. Хейкок (Haуcock, 1991), Ш. Н. Чан (Chang, 2007) та ін.

У системі вищої освіти, паралельно із запитами до інформатики як фундаментального напрямку навчання, назріла думка про гостру необхідність модернізації навчання (загальноосвітнього і професійного) в напрямі освоєння методів і засобів формування інформаційно-освітнього середовища, створення і використання відповідного інформаційного ресурсу, тобто ґрунтовної підготовки фахівця до діяльності в інформаційному суспільстві (Ваграменко, 2006).

Зараз погляди українських педагогів усе частіше спрямовуються до ресурсно-орієнтованого навчання (РОН), яке останнім часом впроваджується в освітню практику вищої школи як передовий педагогічний досвід і як експериментальна дидактична система. У широкому розумінні, РОН у вищій школі розглядається як цілісний динамічний процес організації і стимулювання самостійної пізнавальної діяльності студентів з оволодіння навичками активного перетворення інформаційного середовища, яка передбачає оптимальне використання тріадою «студент-викладач-бібліотекар» консолідованих кадрових, матеріально-технічних, навчально-методичних, фінансових та інформаційних ресурсів. У вузькому – це, фактично, комплекс методів та засобів навчання, націлених на цілісний підхід до організації навчального процесу, який зорієнтований не лише на засвоєння знань і набуття навичок, але й на тренінг здібностей самостійного й активного перетворення інформаційного середовища шляхом пошуку і практичного застосування інформаційних ресурсів (Кононец, 2012). Дидактичною основою для РОН студентів є інформаційно-освітнє середовище ЗВО.

У останні десятиліття у вітчизняній і зарубіжній педагогіці утверджується розуміння нових можливостей інформатизації освіти. Ряд дослідників Г. Білецька (2012), В. Биков (2004), Я. Ваграменко (2006), В. Гура (2007), Л. Давлеткиреєва (2008), Ю. Жук (Биков і Жук, 2004), Р. Гуревич (2006), В. Ясвін (2000) акцентують увагу на тому, що ІКТ стають основою проектування і моделювання нового розвиваючого середовища й навчального простору, які називають у ряді досліджень «інформаційний простір», «інформаційне середовище», «інформаційне навчальне середовище», «інформаційно-освітнє середовище». Різні науковці у своїх працях інформаційно-освітнім середовищем називають:

– соціально-психологічну реальність, у якій створені психолого-педагогічні умови, що забезпечують пізнавальну діяльність і доступ до інформаційних навчальних ресурсів на основі сучасних інформаційних технологій (Биков і Жук, 2004);

– відкриту систему, що об'єднує інтелектуальні, культурні, програмно-методичні, організаційні й технічні ресурси; систему, що об'єднує інформаційне, технічне, навчально-методичне забезпечення, нерозривно пов'язану з суб'єктом навчального процесу (Гуревич, 2006);

– системно-організована сукупність засобів передачі даних, інформаційних ресурсів, протоколів взаємодії, апаратно-програмного й організаційно-методичного забезпечення, орієнтована на задоволення освітніх потреб користувачів (Давлеткиреєва, 2008).

В. Гура відзначає, що інформаційно-освітнє середовище має характер не тільки керованого розвитку, але і саморозвитку. Основними принципами, що лежать в основі його розвитку і саморозвитку є: відкритий характер інформаційно-педагогічної системи; процес організації, самоорганізації і розвитку передбачає узгодженість всіх учасників інформаційного процесу; багатоваріантний характер розвитку інформаційного середовища (Гура, 2007).

Сьогодні під інформаційно-освітнім середовищем розуміють єдиний інформаційно-освітній простір, побудований за допомогою інтеграції інформації на традиційних та електронних носіях, комп'ютерно-телекомунікаційних технологій взаємодії, що містить віртуальні бібліотеки, розподілені бази даних, оптимально структурований навчально-методичний комплекс і розширений апарат дидактики, у якому діють принципи нової педагогічної системи (Білецька, 2012). Інформаційно-освітні середовища широко застосовують для підтримки навчального процесу у ЗВО. Основна

мета такого середовища – сприяти формуванню мотивації студента до саморозвитку, самоосвіти шляхом надання необхідних інформаційних ресурсів і забезпечення відкритого та повноцінного доступу до інформації.

Формулювання цілей та завдань статті. Метою статті є схарактеризувати інформаційно-освітнє середовище ЗВО як дидактичну основу РОН студентів у вищій школі. Завданнями статті є такі: 1) уточнити суть поняття «інформаційно-освітнє середовище ЗВО» у дидактичному аспекті; 2) виокремити компоненти інформаційно-освітнього середовища ЗВО; 3) схарактеризувати інформаційно-освітнє середовище ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі».

Виклад основного матеріалу. Інформатизація освітньої галузі неможлива без створення інформаційно-освітніх середовищ, які у свою чергу мають надавати можливість для самореалізації інтелектуально розвиненої особистості, що володіє необхідними професійними якостями. Тому в сучасних умовах формування і розвиток у ЗВО власного інформаційно-освітнього середовища як складової єдиного інформаційного освітнього простору є одним із основних стратегічних завдань кожного ЗВО для адаптації до швидкозмінних зовнішніх умов. Таке середовище має служити фундаментом для організації сучасного навчального процесу, а саме – процесу РОН студентів у вищій школі.

Для ефективного впровадження РОН студентів слід побудувати інформаційно-освітнє середовище в ЗВО.

Інформаційно-освітнє середовище ЗВО як дидактична основа РОН студентів у вищій школі є педагогічною системою, що об'єднує в собі інформаційні освітні ресурси, комп'ютерні засоби навчання, засоби управління навчальним процесом, педагогічні прийоми, методи і технології, направлені на формування інтелектуально-розвиненої соціально-значущої творчої особистості, що володіє необхідним рівнем професійних знань, умінь і навичок для ефективного функціонування в інформаційному суспільстві.

Воно являє собою багатокомпонентний комплекс освітніх ресурсів і технологій, що забезпечує інформатизацію й автоматизацію не лише викладання дисциплін, але й освітню діяльність ЗВО, єдиний інформаційний освітній простір, що об'єднує інформацію як на традиційних носіях, так і на електронних.

Інформаційно-освітнє середовище ЗВО є однією зі сторін його діяльності, яка включає в себе організаційно-методичні засоби, сукупність

технічних і програмних засобів зберігання, обробки, передачі інформації, що забезпечує оперативний доступ до інформації і здійснює освітні комунікації. У цьому середовищі існує ієрархія методів для створення інформаційних ресурсів і роботи з ними. Інформаційні ресурси ЗВО – це будь-які дані, інформація, джерелами або споживачами яких виступають студенти, викладачі, адміністрація тощо.

Інформаційно-освітнє середовище ЗВО є мережним комп'ютерним апаратно-програмним комплексом з ієрархічною структурою, що забезпечує:

організацію освітнього процесу в ЗВО на основі ІКТ з використанням мережних навчальних ресурсів;

впровадження ІКТ в систему життєдіяльності ЗВО (ведення документації, підготовка звітності, статистика, бази даних, електронні журнали, бухгалтерія тощо);

взаємодію ЗВО з підпорядкованими навчальними закладами (відокремленими структурними підрозділами, якими є технікуми та коледжі): електронна пошта, отримання звітів, збір статистики, ведення єдиної бази даних з різними рівнями доступу для різних груп користувачів (працівники апарату, методичні служби, керівники коледжів, викладачі, студенти, батьки).

Інформаційно-освітнє середовище ЗВО для забезпечення РОН студентів вищої школи може складатися з таких середовищ: мережне, інтерактивне, віртуальне навчальне середовище, середовище дистанційного навчання, модульне динамічне об'єктно-орієнтоване середовище навчання.

Мережне середовище навчання (networked learning environment) – це створення зв'язків, відношень між студентами та ресурсами шляхом використання комунікаційних технологій для досягнення навчальних цілей. Комп'ютерна підтримка передбачає зберігання та надання навчальної інформації за допомогою сервісів Інтернету.

Під інтерактивним навчальним веб-середовищем (interactive environment) розуміють середовище, яке ґрунтується на веб-технологіях і підтримує структуровану взаємодію між членами навчальної спільноти. Таке середовище можна окреслити як взаємопов'язану, структуровану сукупність веб-сторінок.

Віртуальне навчальне середовище (virtual learning environment) передбачає, що інформаційні ресурси узгоджуються з процесами комунікації та діяльності, утворюючи цілісність, інтегруються в єдину

систему, за допомогою якої підтримується та спрямовується осмислене навчання.

Середовище дистанційного навчання (distant learning environment) є схематизованою моделлю педагогічного процесу з побудовою навчальних курсів на базі мережних технологій, яка спирається на інформаційно-кібернетичний підхід до процесу навчання з точки зору його структури, організації, способів контролю й управління.

Модульне динамічне об'єктно-орієнтоване середовище навчання (modular object-oriented dynamic learning environment) є програмним комплексом для організації навчання з використанням дистанційних технологій в Інтернеті (Білецька, 2012).

Як зазначають А. Кух і О. Кух, сучасне інформаційне освітнє середовище ЗВО – це інтегроване середовище інформаційно-освітніх ресурсів (електронні бібліотеки, навчальні системи і програми) програмно-технічних і телекомунікаційних засобів, правил їхньої підтримки, адміністрування і використання, що забезпечують єдині технологічні засоби інформації, інформаційну підтримку і організацію навчального процесу, наукових досліджень, професійне консультування (Кух А. і Кух О., 2005).

РОН студентів у таких середовищах у повному обсязі уможливить доступ студентів і викладачів до різноманітних інформаційних навчальних ресурсів (електронні бібліотеки, журнали, репозиторії, дистанційні курси, освітні портали, блоги, веб-квести, вікі-статті та енциклопедії, інтелектуальні карти, віртуальні лабораторії, медіаресурси тощо).

Загалом, аналізуючи суть поняття інформаційно-освітнього середовища, приходимо до висновку, що саме інформаційно-освітнє середовище ЗВО можна розглядати як потужний дидактичний ресурс, який складають традиційні ресурси, електронні освітні ресурси та способи їх створення, поповнення й організації відкритого доступу до них.

Інформаційно-освітнє середовище ЗВО як дидактичний ресурс для РОН студентів вищої школи має повністю забезпечувати всі види занять з дисциплін, які вивчаються студентами у ЗВО згідно обраної спеціальності, і містить такі складові: засоби вивчення теоретичних основ дисципліни (інформаційна складова); засоби підтримки практичних і лабораторних занять, виконання завдань з навчальних практик, курсових робіт, проектів, розрахункових завдань (практико-орієнтована складова); засоби контролю знань (контролююча складова); засоби інтерактивної взаємодії тріади "студент-викладач-бібліотекар" (інтерактивна складова); методичні

рекомендації щодо вивчення як всієї дисципліни, так і її модулів (методична складова); засоби управління процесом вивчення дисципліни (керуюча складова).

На підставі аналізу праць науковців та з урахуванням вище визначених складових, можна виокремити такі структурні **компоненти** інформаційно-освітнього середовища ЗВО – *суб'єктно-ресурсний, матеріально-технічний, дидактичний, технологічний та веб-систему ЗВО:*

1. суб'єктно-ресурсний компонент визначає користувачів, розробників та учасників середовища, консолідує ресурси ЗВО для створення та розвитку середовища: кадрові, матеріально-технічні, навчально-методичні, фінансові та інформаційні ресурси;

2. матеріально-технічний компонент містить аудиторії, лабораторії, спеціальні кабінети, бібліотека ЗВО як комплексний медіацентр, що забезпечує доступ до інформації, комп'ютерна техніка, мультимедійні пристрої, комп'ютерні мережі тощо;

3. дидактичний компонент містить форми, методи та засоби навчання студентів, які, разом з традиційними, реалізуються за допомогою програмно-технічних і телекомунікаційних засобів (дистанційне, змішане, мобільне навчання);

4. технологічний компонент забезпечує доступ до навчальної інформації завдяки сучасним інтернет-технологіям, можливості розробки електронних освітніх ресурсів, організацію технологій взаємодії (інтерактивної, мобільної, візуальної).

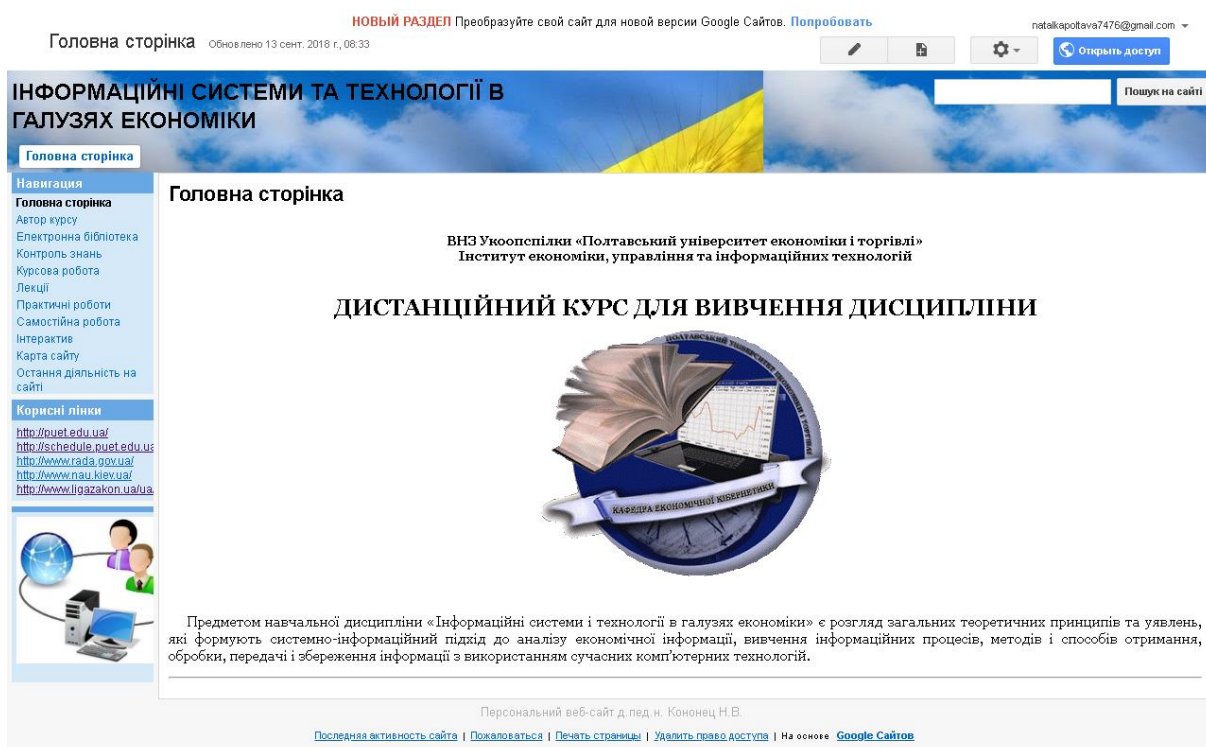
П'ятий компонент інформаційно-освітнього середовища ЗВО, який є об'єднуючим для усіх вище виокремлених чотирьох компонентів – є **веб-система ЗВО**, центральним елементом якої є офіційний веб-сайт ЗВО, сайти інститутів, підрозділів, центрів, факультетів, кафедр тощо (рис. 1).

Важливою складовою інформаційно-освітнього середовища ЗВО є електронні навчально-методичні комплекси (ЕНМКД) – об'єднання навчально-методичних, програмно-технічних та організаційних засобів, що забезпечують повну сукупність освітніх послуг (організаційних, методичних, теоретичних, практичних, експериментальних, консультаційних тощо), які необхідні та достатні для вивчення конкретної навчальної дисципліни для певної форми навчання (очної, заочної). Використання ЕНМКД дає змогу перенести освітній процес з аудиторій додому студентам, які можуть виконувати обов'язкові завдання не тільки за розкладом, а і в зручний для них час, що важливо для сучасної молоді, яка поєднує навчання з роботою.

Рис. 1. Інформаційно-освітнє середовище ЗВО

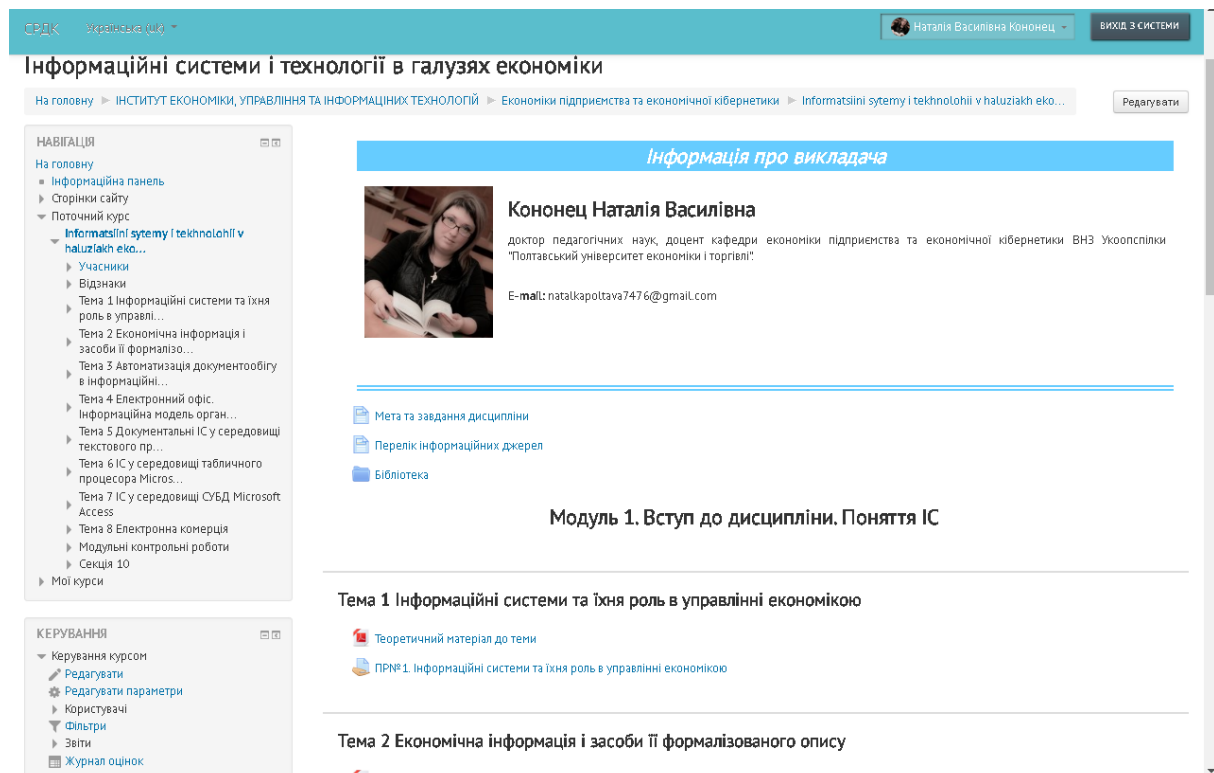
Наприклад, у ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (ПУЕТ) прикладами таких ЕНМКД є розроблені викладачами *дистанційні курси за допомогою сервісу <https://sites.google.com/>*. На рисунку 2 зображено головну сторінку такого дистанційного курсу, який є класичним прикладом ЕНМКД для вивчення дисципліни «Інформаційні системи та технології в галузях економіки».

Рис. 2. Сторінка дистанційного курсу «Інформаційні системи та технології в галузях економіки»

Такі комплекси є актуальними і затребуваними серед студентів як заочної, так і денної форми навчання, і знаходяться у вільному доступі у Всесвітній мережі.

Для студентів Інституту заочно-дистанційного навчання в університеті розроблено веб-сайт *Головного центру дистанційного навчання* <http://el.puet.edu.ua/>, який є важливою складовою інформаційно-освітнього середовища ПУЕТ. Сайт реалізовано за допомогою платформи Moodle та призначено для аналізу, обробки, доставки інформації та надання доступу до відповідних дистанційних курсів на основі персоналізації за допомогою будь-якого пристрою, підключеного до мережі Інтернет. Приклад дистанційного курсу у системі Moodle презентовано на рисунку 3.

Рис. 3. Дистанційний курс на платформі Moodle

Дидактичне забезпечення для вивчення дисциплін у ПУЕТ міститься на веб-сайтах інститутів, факультетів та кафедр (сторінки офіційного веб-сайту університету <http://puet.edu.ua/> «Кафедри», «Факультети та інститути») та представлене не лише ЕНМКД, а також електронними конспектами лекцій, електронними посібниками, підручниками, мультимедійними комплексами, практикумами тощо.

Кононец Н. В. Роль інформаційно-освітнього середовища закладу вищої освіти при ресурсно-орієнтованому навчанні студентів у вищій школі

Потужним дидактичним ресурсом інформаційно-освітнього середовища ПУЕТ є *віртуальне навчальне середовище Інституту економіки, управління та інформаційних технологій*, теж розроблене на платформі Moodle, та містить ЕНМКД, які вивчаються на кафедрах інституту – <http://vns.puet.edu.ua/> (рис. 4).

ВІРТУАЛЬНЕ НАВЧАЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ
Інституту економіки, управління та інформаційних технологій

Ви зайшли під ім'ям Кононець Наталія Василівна (Вихід)

Головна Курси Новини Учасники

Доступні курси

- Інноваційні технології дистанційного навчання в вищому навчальному закладі
- ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ І ТЕХНОЛОГІЇ У ФІНАНСАХ
- ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ В ЕКОНОМІЦІ
- ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ І МОДЕЛІ (ОПТИМІЗАЦІЙНІ МЕТОДИ І МОДЕЛІ)
- Економічна інформатика II
- ИНФОРМАЦИОННЫЕ СИСТЕМЫ В ЭКОНОМИКЕ
- МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ ЕКОНОМІЦІ
- Моделювання економіки
- ЕНМК з курсу Математичні моделі в розрахунках на ПЕОМ
- Основи Інтернет
- Технологія створення програмних та інтелектуальних систем

Всі курси ...

Новини

Підписатися на форум

(Нових розділів нема)

Категорії курсів

ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	
Економіка підприємства та економічної кібернетики	63
Документознавства та інформаційної діяльності в економічних системах	3
Бухгалтерського обліку та аудиту	1
Української та іноземних мов	1
Ділової іноземної мови	1
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЦЕНТР	5
Інтелектуальні Інформаційні Технології (Дайджест)	1
ШКОЛА СУЧАСНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ	1
КУРСИ ЦЕНТРА ЗАЙНЯТОСТІ	10
КУРСИ ПЕРЕПІДГОТОВКИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ	11
InterSystems	2

Пошук курсу:

Good Afternoon

Наталія Василівна Кононець

Вихід

Зберегти

Останній вхід до системи
Wed, 14 Nov 2018, 11:40 AM
(33 дні(в) 2 години)

Доступні курси
Всі курси...

Фото

Контакти

E-mail: nnicvrv@uccu.org.ua
Тел.: (05322) 2-15-35

Рис. 4. Віртуальне навчальне середовище Інституту економіки, управління та інформаційних технологій

Інформаційно-освітнє середовище як основа РОН студентів у вищій школі, яка являє собою дидактичну систему нового рівня, що включає матеріально-технічне, фінансово-економічне, нормативно-правове і маркетингове забезпечення, ЕНМКД, технології взаємодії та дидактичні засоби має досягати таких цілей: формування професійних знань, умінь, навичок та інформаційної культури майбутніх фахівців; реалізація творчого потенціалу і розвиток особистості; формування сучасного наукового і професійного світогляду, професійної самосвідомості.

У процесі розробки інформаційно-освітнього середовища ЗВО розв'язується цілий комплекс навчально-методичних, психолого-педагогічних, організаційних, технічних, технологічних, програмних, соціально-економічних, нормативних і ергономічних проблем, тісно зв'язаних між собою, спрямованих на формування креативної особистості.

Для успішного функціонування інформаційно-освітнього середовища ЗВО необхідно створити відповідні педагогічні умови. Як свідчать наші дослідження, такими умовами є: високий рівень інформаційної культури викладачів і студентів; впровадження інноваційних технологій та ІКТ; діяльність рефлексії суб'єктів навчального процесу, здатних до адекватної самооцінки своєї особистості.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Таким чином, інформаційно-освітнє середовище ЗВО як дидактична основа РОН студентів у вищій школі є багатоаспектною, цілісною, соціально-психологічною реальністю, що забезпечує сукупність необхідних психолого-педагогічних умов, сучасних технологій і програмно-методичних засобів навчання, побудованих на основі сучасних ІКТ, що надають необхідне забезпечення пізнавальної діяльності та доступу до інформаційних ресурсів. Компонентами інформаційно-освітнього середовища ЗВО є *суб'єктно-ресурсний, матеріально-технічний, дидактичний, технологічний компоненти та веб-система ЗВО.*

Педагогічна наука в прагненні освоїти передовий педагогічний досвід та новітні можливості освіти, що надаються сучасними ІКТ, яким є, без сумніву, ресурсно-орієнтоване навчання, пропонує моделі і концепції інформаційно-освітніх середовищ щодо впровадження нових інформаційних технологій в освіту. На наш погляд, підходи в основному відображають технологічний аспект нових освітніх середовищ, у той час як існує потреба розглядати феномен сучасної електронної освіти із загальних дидактичних позицій, що є перспективним напрямом подальших досліджень. Заповнити цю прогалину покликана концепція медіаосвітнього середовища при РОН студентів, що зумовлено стрімко прогресуючим у світі педагогічним напрямом – медіаосвіта, оскільки поняття медіа набуває все більш широкого культурного значення, а медіаресурси посилюють вплив на розвиток особистості сучасної молоді людини.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- Биков, В. Ю. і Жук, Ю. О. (ред.). (2004). *Засоби і технології єдиного інформаційного освітнього простору* : зб. наук. пр. Київ : Атіка.
- Білецька, Г. А. (2012). Сучасні інформаційні освітні середовища та їх застосування у професійній екологічній освіті. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах* : зб. наук. пр. зб. наук. пр., 22(75). 74-81.
- Ваграменко, Я. А. (2006). Многоликая педагогическая информатика. *Педагогическая информатика* : научно-методический журнал, 4, 26–29.
- Гура, В. В. (2007). *Теоретические основы педагогического проектирования личностно-ориентированных электронных образовательных ресурсов и сред* : монографія. Ростов-на-Дону : ЮФУ.
- Гуревич, Р. С. (2006). Концептуальні засади інформатизації сучасної освіти. *Інформаційно-телекомунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи* : зб. наук. пр, 1. 52–57.
- Давлеткиреева, Л. З. (2008). *Информационно-предметная среда в процессе профессиональной подготовки будущих специалистов в университете: монография*. Магнитогорск : МаГУ.
- Завьялова, Н. Б. и Дьяконова, Л. П. (2001). Методология разработки интегрированной информационной образовательной среды. *Материалы: XI конференция-выставка «Информационные технологии в образовании»*. М. : МИФИ.
- Кононец, Н. В. (2012). Педагогічні інновації вищої школи: ресурсно-орієнтоване навчання. *Педагогічні науки* : зб. наук. праць, 54, 76–80.
- Кононец, Н. В. (2016). *Дидактичні основи ресурсно-орієнтованого навчання дисциплін комп'ютерного циклу студентів аграрних коледжів* (дис. ... доктора пед. наук). Полтава.
- Кух, А. М. і Кух, О. М. (2005). *Технічне забезпечення сучасного освітнього середовища : навч.-метод. посіб.* Кам'янець-Подільський : К-ПДУ.
- Ясвин, В. А. (2000). Психолого-педагогическое проектирование образовательной среды. *Дополнительное образование*, 6, 16-22.
- Bell, M. E. (1997). Flexible learning within a Tertiary Teaching Subject. What works and why? *Proceedings of the 14th Annual Conference of the Australian Society for Computers in Learning in Tertiary Education (ASCILITE), 8-10 December 1997* (pp. 61–67). Perth : ASCILITE.
- Butler, M. (2012). *Resource-Based Learning and Course Design: A Brief Theoretical Overview and Practical Suggestions*. Georgia State University College of Law.
- Chang, Shu-Nu (2007). Teaching argumentation through the visual models in a resource-based learning environment. *Asia-Pacific Forum on Science Learning and Teaching*, 8(1), Article 5.
- Hadjerrouit, S. (2010). A conceptual framework for using and evaluating Web-based learning resources in school education. *Journal of Information Technology Education*, 9, 53–79.
- Hannafin, M. J., & Hill, J. R. (2008). Resource-based learning. In M. Spector, D. Merrill, J. Van Merriënboer, & M. Driscoll (Eds.). *Handbook of Research in Educational Technology (3rd ed.)* (pp. 525-536). New York : Lawrence Erlbaum.
- Haycock, C. A. (1991). Resource-based learning: a shift in the roles of teacher, learner. *NASSP Bull*, 75(535), 15–22.

REFERENCES

- Bykov, V. Yu. & Zhuk, Yu. O. (ed.). (2004). *Zasoby i tekhnologii yedynoho informatsiinoho osvithnoho prostoru [Means and technologies of a single informational educational space] : zb. nauk. pr.* Kyiv : Atika. [in Ukrainian]
- Biletska, H. A. (2012). Suchasni informatsiini osvithni seredovyshcha ta yikh zastosuvannia u profesiinii ekolohichnii osviti [Modern informational educational environments and their application in professional environmental education]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvithnii shkolakh [Pedagogy of the formation of a creative person in higher and secondary schools]: zb. nauk. pr., 22(75), 74-81.* [in Ukrainian]
- Vagramenko, Ja. A. (2006). Mnogolikaja pedagogicheskaja informatika [Many-sided pedagogical informatics.]. *Pedagogicheskaja informatika : nauchno-metodicheskij zhurnal [Pedagogical informatics: scientific and methodical journal], 4, 26-29.* [in Russian]
- Gura, V. V. (2007). *Teoreticheskie osnovy pedagogicheskogo proektirovanija lichnostno-orientirovannyh jelektronnyh obrazovatel'nyh resursov i sred [Theoretical foundations of pedagogical design of student-centered electronic educational resources and environments] : monografija.* Rostov-na-Donu : JuFU. [in Russian]
- Hurevych, R. S. (2006). Kontseptualni zasady informatyzatsii suchasnoi osvity [Conceptual foundations of informatization of modern education]. *Informatsiino-telekomunikatsiini tekhnologii v suchasnii osviti: dosvid, problemy, perspektyvy [Information and telecommunication technologies in modern education: experience, problems, perspectives] : zb. nauk. pr, 1. 52-57.* [in Ukrainian]
- Davletkireeva, L. Z. (2008). *Informacionno-predmetnaja sreda v processe professional'noj podgotovki budushhijh specialistov v universitete [Information-subject environment in the process of professional training of future specialists at the university]: monografija.* Magnitogorsk : MaGU. [in Russian]
- Zav'jalova, N. B. & D'jakonova, L. P. (2001). Metodologija razrabotki integrirovannoj informacionnoj obrazovatel'noj sredy [Methodology for the development of an integrated information educational environment]. *Materialy: XI konferencija-vystavka «Informacionnye tehnologii v obrazovanii» [Materials: XI Conference and Exhibition "Information Technologies in Education"].* M. : MIFI. [in Russian]
- Kononets, N. V. (2012). Pedahohichni innovatsii vyshchoi shkoly: resursno-oriietovane navchannia [Educational innovations in higher education: resource-oriented learning]. *Pedahohichni nauky [Pedagogical sciences]: zb. nauk. prats, 54, 76-80.* [in Ukrainian]
- Kononets, N. V. (2016). *Dydaktychni osnovy resursno-oriietovanoho navchannia dystsyplin kompiuternoho tsyklu studentiv ahrarnykh koledzhiv [Didactic bases of resource-oriented training of disciplines of the computer cycle of students of agrarian colleges] : (dys. ... doktora ped. nauk).* Poltava. [in Ukrainian]
- Kukh, A. M. & Kukh, O. M. (2005). *Tekhnichne zabezpechennia suchasnoho osvithnoho seredovyshcha [Technical support of modern educational environment] : navch.-metod. posib.* Kamianets-Podil'skyi : K-PDU. [in Ukrainian]
- Jasvin, V. A. (2000). Psihologo-pedagogicheskoe proektirovanie obrazovatel'noj sredy [Psychological and pedagogical design of the educational environment]. *Dopolnitel'noe obrazovanie [Additional education], 6, 16-22.* [in Russian]

Кононец Н. В. Роль інформаційно-освітнього середовища закладу вищої освіти при ресурсно-орієнтованому навчанні студентів у вищій школі

- Bell, M. E. (1997). Flexible learning within a Tertiary Teaching Subject. What works and why? *Proceedings of the 14th Annual Conference of the Australian Society for Computers in Learning in Tertiary Education (ASCILITE), 8-10 December 1997* (pp. 61–67). Perth : ASCILITE.
- Butler, M. (2012). *Resource-Based Learning and Course Design: A Brief Theoretical Overview and Practical Suggestions*. Georgia State University College of Law.
- Chang, Shu-Nu (2007). Teaching argumentation through the visual models in a resource-based learning environment. *Asia-Pacific Forum on Science Learning and Teaching*, 8(1), Article 5.
- Hadjerrouit, S. (2010). A conceptual framework for using and evaluating Web-based learning resources in school education. *Journal of Information Technology Education*, 9, 53–79.
- Hannafin, M. J., & Hill, J. R. (2008). Resource-based learning. In M. Spector, D. Merrill, J. Van Merriënboer, & M. Driscoll (Eds.). *Handbook of Research in Educational Technology (3rd ed.)* (pp. 525-536). New York : Lawrence Erlbaum.
- Haycock, C. A. (1991). Resource-based learning: a shift in the roles of teacher, learner. *NASSP Bull*, 75(535), 15–22.

Кононец Наталія Василівна

доктор педагогічних наук, доцент
кафедри економіки підприємства та
економічної кібернетики ВНЗ
Укоопспілки «Полтавський університет
економіки і торгівлі».
Вул. Ковалю, 3, Полтава, Україна
Тел. +380 661212741
<https://orcid.org/0000-0002-4384-1198>
e-mail: natalkapoltava7476@gmail.com

Kononets Natalia Vasilivna

Doctor of Pedagogical Sciences, Associate
Professor of the Enterprise Economics and
Economic Cybernetics Department,
University of Ukoopspilks "Poltava
University of Economics and Trade".
Street Kovaly, 3, Poltava, Ukraine
Тел. +380 661212741
<https://orcid.org/0000-0002-4384-1198>
e-mail: natalkapoltava7476@gmail.com